

Szabó Márta: *Hídeg fogadtatás*, 2021 / vászon, akril, szén, 50 x 30 cm

Szabó Márta: *Szomszéd kertje*, 2021 / vászon, akril, szén, 100 x 70 cm

Szabó Márta: *Elmerül*, 2021 / vászon, faroston, akril, szén, átmérő: 40 cm; *Legfőljebb*, 2021 / vászon, akril, pasztell, 50 x 40 cm

Szabó Márta: *Festett folyosó*, 2022 / vászon, akril, szén, 150 x 120 cm

Jankovic Nóra

VALÓS ÁLMOK SZÜRREALIS KÉPI VILÁGBAN

SZABÓ MÁRTA FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Az izsai Faluház Galériájában nyitották meg Szabó Márta festőművész *Álom rögök* című kiállítását, melyen a jellemzően sorozatokban gondolkodó alkotó szintetikus akril festék és természetes szénrétegek ellentétére épített tizenhét alkotásán keresztül kalauzolja végig a látogatót saját belső történéseinek, emlékeinek, álmainak, érzékeléseinek játékosan áttetsző illuzórikus gondolatkollázsain.

„Mindenképpen szerettem volna, ha a záróvizsgára készített Álom-ciklus, amit az opponensem és a konzulensem is a legjobb érdemjeggyel értékelt, képei alkotnák a kiállítás törzanyagát, – indokolta a kiállítás anyagának összeállítását az alkotó. – Mivel idén vettem át a diplomámat a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán, egyelőre még intenzívebb a viszonyom a ciklus darabjaival. Rezonálnak bennem, miközben már újabb témák és történetek foglalkoztatnak.”

Szabó Márta fiatal korától történetekben gondolkodik. A kiállításon látható akrillal készült *Húszas szoba* elsődleges inspirációs forrása egy álom volt – mesélte – Matisse műterméről, amiről előző este nézett egy filmet. A képen látható szoba belső tere, melyre az alkotás során egy régi húsz koronás színei is rákerültek, összemosódik a művész álmával, és a videóban megjelent valóságos térrel. *„Gyerekként sokszor csodálkozva nézegettem a papírpénzeket, melyeken portrék voltak színátmenetes háttéren és azt gondoltam ilyen jól sosem fogok tudni rajzolni, de nagyon szeretnék. Tavaly rakodáskor aztán találtam két soha el nem költött huszast. Zsebpénznék kaptam a búcsúba, és félraktam, hogy megspórolom, csak közben elfeledkeztem róla. Csak már amikor elkészült a kép, ismertem fel az összefüggést a színválasztás és a történet között.”*

A téma bennünk, a színek körülöttünk vannak

Saját bevallása szerint a tudásvágy mellett mindig is a körülötte zajló világ történéseinek megismerése

és megértése és tovább-újrágondolása hajtotta. Az ő kifejezési formájának nyelve, jelrendszere azonban nem a szavakban, hanem a színekben van. *„A Festett folyosó című akril képem ötletét egy vígjáték jelenetének a színei inspirálták. Visszaemlékezésből hoztam létre a kompozíciót, ezért nem pontosan ugyanazok a színek és a formák. Ráadásul még belekomponáltam két kezet és egy alakot, mely a képtérből igyekszik kisétálni, ezáltal az egész képre egyfajta bizonytalanság lesz jellemző, amivel a mindennapok szorongásait próbáltam egyrészt ábrázolni.”*

A valóság és a szorongás konstellációjában

A mai, felgyorsult és hihetetlen tempóban változó világgal versenyfutásra és alkalmazkodásra kényszerülő emberre pedig a szorongás egyre jellemzőbb. *„Azt látom, hogy egyre bizonytalanabbak és szorongóbbak az emberek. Ez alól én sem vagyok kivétel, alkatilag hajlamos vagyok rá, de alkotás közben soha nem érzékelem. Elvégeztem az egyik, majd a másik egyetemet és tulajdonképpen most, közel harminc évesen, fogok elkezdni tanítani a Zsámbéki Premontrei Keresztelő Szent János általános iskolában. Egy teljesen új, ismeretlen helyzetben és közegben kell megtalálnom és definiálnom önmagamot. Ráadásul nőként nehezebb érvényesülni a képzőművészeti pályán, mert eleve több szerepkörben kell helyt állnunk. Ha az ember mindjárt a pályája kezdetén lelassít, persze vannak kivételek is, akkor már nehezen éri utol kortársait. Azt látom, remélem jól, hogy a harmincöt év a vízválasztó. Ráadásul, mivel egyre több a képzési lehetőség, egyre többen választják ezt a pályát, így egyre jobban telítődik az eleve kicsi magyar képzőművészeti tér. És a lelkes „fiatalok” óriási tempót diktálnak. Könnyen le lehet morzsolódni, és még nehezebb bekerülni a művészeti élet vérkeringésébe. Viszont megeshet, hogy miközben az ember sorra*

Szabó Márta:
Különös tekintettel,
2022 / vászon, akril, szén,
50 x 70 cm

festi meg „álmait”, nem veszi észre, hogy közben kifut az időből!”

Ma már a digitális művészet megkerülhetetlen

Beszélgetésünk során, Szabó Márta elmondta, hogy bár kiskorától szeret rajzolni, az alapiskola után a Győri Tánc- és Képzőművészeti Középfiskola szobrász szakán szerzett érettségi bizonyítványt. Innen ered az az általa gyakran ismételt gondolat, hogy „az igazi munka az, amikor bekoszoljuk a kezünket.”

A szén a kedvenc és legnagyobb magabiztossággal használt rajzeszköze, de ez a technika önmagában már sokszor kevés ahhoz, hogy pontosan ki tudja fejezni mondanivalóját. Ilyenkor él grafikai megoldásokkal. Az absztrakt háttér és az egymásra íródó rétegek a régebbi képeken is jelen voltak, például a *Palimpszesztus* képén is ez látszik, melyen Szabó Lőrinc Semmiért egészen és a *Tárlat: a Sátán Műremekei* című verseinek sorai írják felül egymást az asszociatív háttér előtt.

A régebbi képeikhez nem készített sok vázlatot, a legutóbbi képek megtervezésénél a digitális

eljárások alkalmazása bizonyult legideálisabbnak számára, amely lehetőséget biztosít az elemek egyszerű, gyors variálására. A nyolc különböző (100 x 130-tól a 30 x 40 cm-ig) méretű festményből álló *Szemek* c. sorozatának elkészítésénél is több technikát alkalmazott. „Az első réteg általában akrillal festett vonalrajz, ez a kiindulópont. Ezt követi egy vékony, néhol színátmenetes lazúros réteg, a legfelső réteg pedig szénrajz. A szénnél az a jó, hogy engedi, hogy az alatta lévő rétegek is megmutatkozzanak.”

A *Szemek*-ciklus képein az arcból kiragadott, árulkodó tekintetek kerültek fókuszba és keltek önálló életre. Kicsit megfordítja a viszonyt a kép és a befogadó közt, mert itt a tekintetek néznek a nézőre. Azoknak az életszerű, olajjal festett tekintete, akik Szabó Mártához közel állnak, akik fontosak számára, akik figyelik őt és figyelnek rá. Érzelmekről, gondolatokról árulkodnak ezek a kételkedő, szorongó, mosolygó, csillogó, aggódó szemek. *„A szem a lélek tükre, tartja a mondás, és nem hiába, ugyanis rengeteg érzelmet ki lehet olvasni belőlük.”*

Szabó Márta:
Ábránd, 2021
vászon, akril, szén, 30x40 cm

Próbababák absztrakt térben

„Mindig egy absztrakt háttérrel kezdek és arra rakok fel figuratív elemeket, főleg emberi testrészeket, tárgyakat, amik asszociációkat ébreszthetnek a befogadókban, amik sokszor egészen máshova vezetik őket, mint ahonnét én indultam, ami a kezdő gondolat volt, de ezt nem tartom rossznak, hiszen egy könyvnek is annyi olvasata van ahány olvasója. Szeretek játszani a perspektívákkal, távolba, nehezen kivehetően beilleszteni egy tárgyat. Igyekszem arra motiválni a nézőket, hogy odafigyeljenek az apróbb részletekre is, mert mindennek megvan a maga jelentősége a képek szürreális világában” – fogalmazta meg művészi szándékát Márta.

A *Bábuk* néven jegyzett ciklus nyolc különböző méretű képből, tizenöt linómetszetből és nyolc akvatinta képből áll. „Nagyon szerettem ezeken dolgozni, mindig újabb ötleteim támadtak így egyre csak bővült a sorozat. Az *Utazás* című, amit Lengyelországban, ahol az Erasmus keretén belül a Wrocław Művészeti Akadémián tanulhattam egy szemeszter erejéig, viszont még ennél is több, különböző technikákkal készült darabból (öt festményből, három vászonra nyomtatott szitanyomatból, és három darab rézkarcból, hét darab hidegtűből, három linómetszetből) áll. Nagyon inspirál, ha kipróbálhatok új technikákat is. Lengyelországban üvegfestés és kerámia alapjaival is megismerkedtem.”

Posztmodern és pop-art

A fiatal kortárs alkotó, akinek eddig közel tíz csoportos kiállításon voltak láthatóak a munkái, saját bevallása szerint legközelebb a posztmodern stílust érzi magához közelállóknak, viszont nagy rajongója, sőt diplomamunkáját is róla írta, a ruszin felmenőkkel rendelkező Andy Warhol munkásságának.

Kiállítás-megnyitó után